ים) נעיל עצי וטייל, ים) ניייל נמי פליגין, ג) [צרכות ס. וש"נ], ד) נדרים כד. סג:,

ל) ול"ל הכאן, ו) ול"ל

ט [ני טפמ], ז) ערכין לא:, התם], ז) ערכין לא:, ה) [ב"ב קיד: קמג:],

ט) [דף עה.], י) ל"ל דאין.

מהר"ם שי"ף, יא) ס"אל"ג,
יצ) [צ"ב קיד: וקמג:],
יג) [וער מוס צ"ב קיד:
ומוס' מגילה כט: ומוס'

מנחות לב. ד"ה מנעל ותוס'

פסלי: מחי סנח. לעיל מינה בדמים

דקתני מעשה בלידן כו' מאי ראיה

אין שונין מעשה במשנה אלא לראיה:

ססן אם דמיה. דלא איכוין אלא

להרווחה דידיה: מהו. מי הויא הך מחילה קיום תנאי כאילו נתנתן לו

או לא: מיבעי לרבנן. דאמרי דמים

לאו במקום איצטלית קיימי ודמים

לאו איצטלית הן אבל הכא הא אחלינהו

והוי כאילו קבל מעות ממש דמחילה

כקבלה: קונם שאתה נהנה לי.

קונם תהא עליך כל הנאה שתהנה

ממני: אף זה. אם רצה הנודר יכול

להתירו מאיליו בלא שאלת התרת חכם

ואומר לו הריני כאילו התקבלתי

אלמא מחילה כקבלה: משום הרווחה.

שהיה לריך ללורך בנו: סלמא דלוומא.

כל שאר האריסים שבמקום זה משקין

התבוחה שלש פעמים בשנה: ושקלי

ריבעא. ומנהג האריסין ליטול רביע

התבואה בשביל טורח חרישה וזריעה

וניכוש והשקאה וכל לרכי השדה: אם

דלי ארבע. השקה את השדה ארבעה

פעמים: אחת מטרת. בזמן השקחה

רביעית: הא לא דלה. ולא שקיל

אלא ריבעא כמנהג המקום: הא

לא איצטריך. ומזלו גרם: כרבן

שמעון. דדמים במקום אלטלית הכא

נמי מטר במקום השקאה: הלכתא

כרבה. בכל מקום שנחלק עם רב

יוסף חוץ משדה ענין ומחלהם: אין

הלכה כרבן שמעון. דחמר לקמןש חוץ

מערב ולידן וראיה אחרונה: הכי

גרסי׳ אלא לעולם כרבנן. כלומר

תרוייהו אליבא דרבנן אמרי לה:

דללעורה איכוון. דסתם מגרש את

אשתו מחוך איבה הוא מגרשה הלכך מספיקא אמרי' לצעורה איכוון ולא

תלינן למימר להרווחה איכוון לקולא:

תנן התם. במס' ערכין (דף לא:): היה

נטמן. הקונה בית בעיר חומה היה נטמן

יום שנים עשר חודש שלא ימלאנו

המוכר לתת מעותיו כדי שיהא חלוט

לו כדכתיב (ויקרא כה) ואם לא יגאל

עד מלאת לו וגו': חולש. זורק. כמו

חולש על גוים (ישעיה יד) מטיל גורל:

ללשכה. מתוקנת לכך: ויהא שובר הדלת. של ביתו ונכנס:

מתקנתו של הלל. דאילטריך לתקוני נתינה על כרחו תהא נתינה:

בד ב מיי שם הלי כג סמג עשיו ג טוש"ע לה"ע סי׳ קמג סעיף ו: בה ג מיי׳ שם הלי כא טוש"ע שם סעיף ה: בו ד מיי פ"ח מהלי נדרים הלכה יד סמג לאון רמב טוש"ע י"ד סימן רלב סעיף כ: נו ה מי" פ"ט מהל"

בו ה מיי פייט מהכי שבירות הלכה ו מתג עשין פט טושיע ח"מ סימן שלד סעיף ג: בח ו מיי פייצ מהלי שמיטה ווובל הלי ז: במ ז מיי פייח מהלכות גירושין הלכה כא סמג עשין ג טוש"ע אה"ע ס" קמג סעיף ד:

גליון הש"ם תום' ד"ה הא קיי"ל כו' מכאן משמע. עיין נמלחמות סוף פי"ט במלחמות סוף דשבת:

מוסף רש"י

מהיום ולאחר מיתה גט ואינו גט. מספקא ליה האי ולאחר מיתה אי הוי תנאה, מהיום יהיה גט הר מנמה, נמחים יהיה גם אם אמות, ולכשימות נמגא גט למפרע מאותו יום, אי חזרה הוי וחזר בו ממהיום ואמר זה גיטך לאחר מיתה, ולא אמר כלום דאין גט לאחר מיתה, דכיון דמית היכי מגרש (קדושין נט: וכעי"ז לעיל עב.) הלכך הוי ספק מגורשת ואם פשטה לריכה גט משניהם (רשב"ם ב"ב קלו.). הריני כאילו ב"ב קלה). הויני כאילו התקבלתי. הריני מחזיק לך טובה כאילו התקבלתי ק פוכם כחיפו התוכמני ממך לפיכך הינו נדר (נדרים בד.) הריני כחילו התקבלתי מה שבקשתי ממך (שם סג:). היה נטמן. הלוקח ביום שנים עשר חודש כדי שלא ימלאנו מוכר לימן לו מעותיו ויהא חלוט לו (ערבין לא:). שיהא חולש. וישעיה יד) חולש טל גוים וכדגרסינן (שבת קמח:) מטילין חלשים קנתה:) ונטיפן חושים על הקדשים, שיהא מטיל מעותיו ללשכות הקודש שבעזרה (ערבין לא:). ויהא שובר את הדלת. של בית שמכר, ונכנס (שם). ונתנה לו מדעתו. שקיבלס ברלון (שם). על כרחו. שהטילתס בביתו כי האי גונא דתקין הלל

במחני' (חוח לר).

נג א מיי פ״ח מסל׳ אדמיפלגי במהיום ולאחר מיתה ליפלגי בעל מנת. תימה דודאי אי הוה שמעינן מילחא דרבנן במהיום אי הוו פליגי בע"מ הוה פריך שפיר אבל אין ענין זה לזה כלום דאפילו

הוו אמרי רבנן בעל מנת גט ואינו גט דלמא במהיום הוו מודו דהוי ננו גמור דמנאה הוי או שמא לא הוי גט כלל דחזרה הוי ועוד דמשמע ליפלגו בעל מנת דבעל מנת יאמרו חכמים גט ואינו גט הא סבר רב יהודה דבעל מנת לא הוי גט כלל אלא לכשיתן ונראה לר"י דלרב יהודה לכשיתן הוי גט ודאי אבל עד שיתו הוי ספק והוי גט ואינו גט דמספקא ליה באומר על מנת אי כמעכשיו דמי יואין סברא לומר כלל דלרב יהודה עד שיתן ודחי לא הוי גט דפשיטא ליה דלרבנן דרבי ע"מ לאו כאומר מעכשיו דמי אע"ג דבמהיום ולאחר מיתה מספהא להו דא"ב הוה אפכא מר' יוחגן דלרבי יוחגן בע"מ מודו רבנן לרבי דהוי כאומר מעכשיו דמי ובמהיום ולאחר מיתה אין מעשה נגמר מיד לרבנן א"כ ע"מ הוי טפי כאומר מעכשיו ממהיום ולאחר מיתה ולהכי פריך וליפלגו בעל מנת וישמיענו דאפי׳ בעל מנת לרבנן גט ואינו גט כ"ש במהיום ולאחר מיתה וליכא למימר דאי הוו פליגי בע"מ הוה אמינא מהיום ולאחר מיתה לא הוי גט כלל לרבנן דא"כ מתני' (עב.) דקתני מהיום ולחחר מיתה גט וחינו גט אמאן תרמייה ועוד יש לומר דהכי קאמר אדמיפלגי במהיום ולאחר

> בידו דפליגי רבנן יש (ושהלכה כמותו א ולא כרשב"ג כדמיירי בסמוך): רבה אמר הא לא איצמריך.

מיתה ולא השמיענו בהך ברייתא

אלא מילתא דרבי דמילתייהו דרבנן

דאמרי גט ואינו גט תנא לה במתני

לפלוג בע"מ ולאשמועינן מילתא

דתרוייהו דאינה שנויה בשום דוכתא

ועוד הארכתי בפרק האומר בקידושין (דף פ:): חסורי מיחסרא וכו'.

וא"ת למה הולרך להגיה דפליגי רבנן

אדרבן שמעון בן גמליאל מנא ליה

דפליגי עליה ואומר ר"י דהבלה היתה

וא"ת דבפרק האומנין (ב"מ דף עז. ושם) אמרי׳ שכר את הפועלים ואתא מטרא הפסד דפועלים וי"ל דשאני התם שאינו אלא שכיר יום שלא שכרו בעל הבית אלא לדלותב וכיון שלא הולרך אינו שכירו אבל הכא שהוא ארים ועושה כל מלאכות שבשדה ג ויש לו חלק בקרקע כמו בעל השדה™ ומיד כשהתנה עמו לדלות ארבעה זכה בשליש שדה ואפי׳ אתא מטרא ולא אינטריך ה כמו שאר אריסים דמשמע דנטלי רבעא ואפילו לא יצטרכו לדלות ורב יוסף סבר כיון דמשנה עלמו משאר אריסות אמרינן הא לא דלה: הא קיי"ל הלכתא ברבה. * מכחן משמע דבכולי הש"ם הלכתא כרבה לגבי רב יוסף מדלא קאמר והא בהא קיי"ל כרבה כדקאמר ובהא לא קיי"ל כרשב"ג ודלא כאומר

והסניא. בניחותא דשמעינן מינה מדאלטריכו לאיפלוגי בהא מכלל א) לעיל עב: וש"ג, ב) נא"ל דבעל מנת מודו: ולרב יהודה. אדמיפלגי בהך מתניתא במהיום ולאחר מיתה לאשמועינן דבעל מנת פסלי רבנן וכ"ש הא: ומשני להכי איפליגו בהכי להודיעך כחו דרבי ומיהו רבנן בעל מנח נמי

> והתניא ¢מהיום ולאחר מיתה גמ ואינו גמ דברי חכמים רבי אומר כזה גם ולרב יהודה דאמר בעל מנת יפליגי אדמיפלגי במהיום ולאחר מיתה ליפלגי בעל מנת להודיעך כחו דרבי וליפלגו בעל מנת ולהודיעך כחן דרבגן יַכח דהיתירא עדיף ליה: ״על מנת שתתני לי מכאן ועד שלשים יום וכוֹי: פשימא מהו דתימא קפידיה לאו קפידא ולזרזה קאתי קא משמע לן: אמר רבן שמעון בן גמליאל מעשה בצידן כו': מאי תנא דקתני מעשה חסורי מיחסרא והכי קתני אם אמר לה ע"מ שתתני לי איצטליתי ואבדה איצטליתו איצמליתי ידוקא קאמר לה רבן שמעון בן גמליאל אומר תתן לו את דמיה ואמר רבן שמעון בן גמליאל מעשה נמי בצידן באחד שאמר לאשתו הרי זה גימך על מנת שתתני לי אצמליתי ואבדה אצמליתו ואמרו חכמים תתז לו את דמיה בעא מיניה רבי אסי מרבי יוחנן הרי זה גישך על מנת שתתני לי מאתים זוז וחזר ואמר לה מחולים לך מהו תיבעי לרבנן תיבעי לרשב"ג תיבעי לרבנן עד כאן לא קאמרי רבנן התם, אלא דלא, אחלה גבה אבל הכא הא קאמר לה מחולי' לך או דלמא אפילו רשב"ג לא קאמר אלא דקא מפייםה ליה בדמי אבל לגמרי לא אמר ליה יאינה מגורשת איתיביה ייהאומר לחבירו קונם שאתה נהנה לי אם אי אתה נותן לבני כור אחד של חטין ושתי חביות של יין ר"מ אומר אסור עד שיתן וחכמים אומרים יאף זה יכול להתיר את נדרו שלא ע"פ חכם ואומר הריני כאילו התקבלתי הכי השתא ייהתם לצעורה קא מכוין ולא ציערה יהכא משום הרווחה הוא והא לא איצטריך ההוא גברא דאמר ליה לאריסיה כולי עלמא דלו תלת דלוותא ואכלי ריבעא את דלי ארבעה ואכול תילתא לסוף אתא מיטרא אמר רב יוסף הא לא דלה רבה אמר ההא לא איצמריכא לימא רב יוסף דאמר כרבגן ורבה דאמר כרבן שמעון בן גמליאל ותיסברא והא קיימא לן הילכתא כוותיה דרבה ובהא אין הלכה כרבן שמעון בן גמליאל אלא לעולם כרבגן

אלא דלצעורה קא מיכוין אבל הכא משום מכלל הרווחה הוא והא לא איצמריך "תגן התם בראשונה היה נממן יום שנים עשר חדש כדי שיהא חלום לן יהתקין הלל הזקן שיהא חולש את מעותיו ללשכה ויהא שובר את הדלת ונכנם ואימתי שירצה הלה יבוא וימול את מעותיו ואמר רבא מתקנתו של הלל נשמע יהרי זה גימך על מנת שתתני לי מאתים זוז ונתנה לו מדעתו מגורשת על כורחו אינה מגורשת מראיצטריך ליה להלל לתקוני נתינה בעל כורחיה דהויא לה נתינה

ב"מ כט. סד"ה והוי ותום'

מוסף תוספות א. נתוס' הרא"ש כתוב. כמותם ולא כרשב"ג כדמסקינן בסמוך. ב. ביסיון בסמוך. ב. אין להם ליטול אלא לפי מה שעשו. מוס' צ"מ עז. ד"ה דאגר (ועי' בב"ח מו"מ סי׳ של"ד חות די, ורחה עוד צ'מלח הרועים' כאן). ג. כשותף דאמי, דאי אתניסא ההיא ארעא לא אות שקיל מידי. רי״ף. ד. וכל ריוח שבא בדבר הוי דידיה, ומן השמים רחמוהו. רכנו קרשקש. רחמוהו. רגנו קרעקע. ה. מספק דשמא לא אתי . [מטרא]. תוס' נ"מ עז. ד"ה למטרא]. מוס כי מישור ליט לאגר. 1. [ד]לא פקעא מנתא דיליה. רי״ף. בין בי ריקיה. מייף. ז. דמה שהוסיף אשאר I. אריסין אדעתא דניטרח טירחא ימירי הרל"ש, ח. משום דהני תלת מילי איתנהו התם, אבל בשאר מכילתי לא. תוס' הרא"ש, 10. וע"ע הר"ן כאן שתירצו.

פסקי רי"ד

מעשה בצידן וכו' מאן . תנא דקתני מעשה חסורי מחסרא והכי קתני אם אמר לה ע"מ שתתני לי אצטליתי ואבדה אצטליתו ואבטלתי] דוקא קא״ל רשב״ג אומר תתן את דמיה ומעשה בצידן וכו׳ , אמר רכה כר כר חנה אמר ר׳ יוחנן כל מקום ששנה . ר״ג במשנתינו כמותו חוץ מערב וצידן גט פשוט צידן בפ' מי . שאחזו וראיה אחרונה בפ׳ יהבה ליה אצטליתו דוקא . לא הויא מגורשת: בעא . הרי זה גיטיך ע״מ שתתני לי מאתים זוז וחזר ואמר מחולין הן לך מהו א"ל אינה מגורשת דלצעורה איכוין והא לא ציערה: ההוא גברא דא"ל לאריסיה כ"ע דלו תלת דלווחא ואכלי רכעא אח אתא מיטרא ולא איצטריך אמר רב יוסף הא לא דלה וקי"ל הלכה כרבה תנן . התם בראשונ׳ היה נטמז חלוט לו התקין הלל שיהא י. חולש את מעותיו ללשכה וורש און מעודיו לקשכה [ויהא] שובר את הדלת ונכנס ואימתי שירצה יבא :הלה ויטול את מעותיו

הא דקאמרים הילכחא כרבה לגבי רב יוסף בר משדה ענין ומחלה היינו דוקא במילי דאיפלגו בבבא בחרא ח הא דאילטריך הש״ס לפסוק הלכה בקידושין בפרק קמא (דף ט.) כרבה גבי שיראי לא לריכי שומא פירשנו שם [ד"ה והילכמא] שיט:

רב יוסף כרבנן ורבה אמר לך אנא דאמרי

אפילו לרבנן עד כאן לא קאמרי רבנן התם